tgaven door bemiddeling der Commissie
voor de Volkslectuur No. 123.

A XIII
1 23

SERAT „LEBDATAMA"

SALINAN SAKING SERAT „SAROENI SAROSOPAN" BASA SOENDA KARANGANIPOEN

Wadiwasta saha Mas Partadiredja

DJILID I.

KASALIN BASA DJAWI

DÉNING

RADÈN POERWASOEWIGNJA.

BETAWI
Javasche Boekhandel & Drukkerij
1913.

oustakaan Nasional RI
B: - 484
No.123;Jilid 1
1913
No. 123
1913

Serie uitgaven door bemidd
voor de Volkslectu

SERAT „LEB

SALINAN SAKING SE
SAROSOPAN" BASA SOEN

Wadiwasta saha M

DJILID

KASALIN BAS

DÉNI

RADÈN POERWA

BETA
Javasche Boekhandel
1913

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

O. 484
no 123
Kp 62-115 1913.

Serie uitgaven door bemiddeling der Commissie voor de Volkslectuur No. 123.

SERAT „LEBDATAMA"

SALINAN SAKING SERAT „SAROENI SAROSOPAN" BASA SOENḌA KARANGANIPOEN

Wadiwasta saha Mas Partadiredja

DJILID I.

KASALIN BASA DJAWI

DÉNING

RADÈN POERWASOEWIGNJA.

BETAWI
Javasche Boekhandel & Drukkerij
1913.

PERPUSTAKAAN NASIONAL

Noewoen, menggah sedaj
riosipoen serat poenika moe
sang, sageda anenarik kasa
tiang ingkang amoerih oeta
lngkang mekaten waoe p
boten badé kekilapan ingk
sedaja poenika soepados a
linampahan, poenapa pant
sangsaraning badan, poena
kamoeljan oetawi ka-oetam
mawi njoemerepi samoekaw
minangka penjaring tetimb
poerna.

Woesana koela njoema
kriḍa ingkang sampoen
penggajoeh toewin pamars

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

Noewoen, menggah sedaja ingkang kaseboet tjariosipoen serat poenika moehoeng pepindaning agesang, sageda anenarik kasaénan toemrap ḍateng para tiang ingkang amoerih oetamining lelampahanipoen. Ingkang mekaten waoe para maos sa-èstoenipoen boten baḍé kekilapan ingkang dados soeraosipoen; sedaja poenika soepados angèngeti ḍateng ingkang linampahan, poenapa pantjèn baḍé andamel rekaos sangsaraning badan, poenapa baḍé anoentoen ḍateng kamoeljan oetawi ka-oetamèn, ingkang temtoe kedah mawi njoemerepi samoekawis lelampahan awon saé, minangka penjaring tetimbanganipoen penggalih sampoerna.

Woesana koela njoemanggakaken para nawoeng kriḍa ingkang sampoen sami waskiṭa toemraping penggajoeh toewin pamarsoedining kamoeljan.

PERPUSTAKAAN NASIONAL

PENITIK

Wonten satoenggiling pre
paprangan, anjengkelit pe
kerga; merginipoen anglangl
redi, lampahipoen arerikat
kepranggoela ing pakèwed,
djoerit ingkang mentas oeng
Wonten ing satengahing
sepoeh, ingkang pakarjanipo
roepinipoen sanget awon, b
bèlèk, lambé 'ndomblèh mè
saha koelitipoen sampoen
Djoeroe tenoeng apitakè
predjoerit! dak-wawas-wa
kongsi tjedak, kaja sawidj
prekosa, déné ketara saka
anggonmoe.
Akoe andoewèni pangi
djoepoek radjabrana ka
goerda."
Predjoerit sareng mire
tenoeng sanget kagèt, ladj
„Hé, djoeroe tenoeng! c
apa, déné langkå ing sa
branané?"
Wangsoelanipoen: „Mo
kang woes anjoemoeroepi
goerda kono akèh radjabra

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

PENITIKAN.

Wonten satoenggiling predjoerit mantoek saking paprangan, anjengkelit pedang toewin njangking kerga; merginipoen anglangkoengi wana saha redi-redi, lampahipoen arerikatan, boten mamang jèn kepranggoela ing pakèwed, sadjak kados déné predjoerit ingkang mentas oenggoel joedanipoen.

Wonten ing satengahing wana kepetoek tiang èstri sepoeh, ingkang pakarjanipoen dados djoeroe tenoeng, roepinipoen sanget awon, badan woengkoek, mripat bèlèk, lambé 'ndomblèh mèh doemoegi ing djanggoet, saha koelitipoen sampoen sami kisoet.

Djoeroe tenoeng apitakèn, temboengipoen: „Hé, predjoerit! dak-wawas-wawas saka ing kadohan kongsi tjedak, kaja sawidjiné predjoerit kang gagah prekosa, déné ketara saka ing pasemon lan anggon-anggonmoe.

Akoe andoewèni pangira jèn kowé amesti bisa djoepoek radjabrana kang ana sadjroning kajoe goerda."

Predjoerit sareng mireng witjantenipoen djoeroe tenoeng sanget kagèt, ladjeng kèndel sarta apitakèn:

„Hé, djoeroe tenoeng! djoepoek radjabrana roepa apa, déné langka ing sadjroning kajoe ana radja-branané?"

Wangsoelanipoen: „Moelané dak-kandakaké akoe kang woes anjoemoeroepi, jèn ing sadjroning kajoe goerda kono akèh radjabranané."

PERPUSTAKAAN NASIONAL

Predjoerit angoengsed pitakènipoen: „Ingendi prenahing kajoe, lan ana radjabranané roepa apa?"

Djoeroe tenoeng amangsoeli malih: „Ora adoh, kaprenah ana saboerining goenoeng tjilik kang katon saka ing kéné ikoe. Déné radjabranané roepa ḍoewit, sakarepmoe arep andjoepoek; jèn kowé bisa loemeboe ing growongané kajoe ikoe, amesṭi bisa kaleksanan, lan akoe bakal mretikelaké gonmoe arep loemeboe lan pendjoepoeké rādjabrana maoe."

Ingrikoe predjoerit lan djoeroe tenoeng ladjeng sami loemampah amoeroegi prenahing kadjeng goerda. Sasampoenipoen doemoegi prenahing kadjeng goerda, djoeroe tenoeng awitjanten:

„Ia iki kang aroepa kajoe goerda; sadjroning kajoe ana growongané teloeng panggonan, lan ana lawangé, sa-èmper kaja kamar-kamaring omah, sidji-sidjining lawang dikoentji, sorogé tjoemanṭèl ana saḍoewoering lawang. Déné pretikelé arep loemeboe, kowé koedoe mènèk toemekané pang kang ḍoewoer ḍéwé, ing kono bisa katon growongané kajoe lan dalané kanggo loemeboe. Sawoesé mengkono kowé bandjoer loemeboea, toemekakna ḍasaring growongan kang ngisor ḍéwé, bangkèkamoe dak-talèni dak-oeloer saka ingisor, perloené jèn kowé arep metoe akoe bisa andoedoet. Déné jèn woes toemeka ḍasaring growongan, apa isèn-isèné bakal katon kabèh, marga ing kono pirang-pirang atoes lampoe kang disoemed, lan gampang pemboekaké lawanging growongan, krana sorogé wis tjoemawis ana saḍoewoering lawang."

Predjoerit apitakèn malih: „Apa sadjroning growongan kono ana ḍemité kang angreksa?"

Wangsoelanipoen: „Prekara ḍeḍemité ora ana,

moeng ana sawidjining a
asoe maoe banget galaké
matané goemebjar satèmb
adja wedi oetawa koeatir,
raté roepa slènḍang wasiat
Oepama asoe arep njand
kemoelana karo slènḍang
galak lan ora gelem loeng
Predjoerit anḍeḍes ma
sing asoe dak-toebroek, ḍoe
Wangsoelanipoen: „Doe
ngan kono, winaḍahan in
kang angreksa maoe, ḍoe
kabèh; oepama kowé k
ḍoewit emas, loemeboea
kang kapinḍo lan katè
oega roepa asoe, anangin
galak, matané ana kang
kang geḍèné maḍani
koeatir, saraté èstokna
kang 'mbaoe-reksa ame
daja apa-apa."
Predjoerit awitjanten:
akoe gelem loemeboe
kajoe goerda iki, moeng
amrih kaleksanané kare
talènana; lan jèn wis olèh
pira? Kowé kang mesṭi
Wangsoelanipoen djo
kepéngin pisan-pisan ma
oléha pira-pira ia kang
akoe andoewèni wekas,

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

moeng ana sawidjining asoe adjag kang angreksa; asoe maoe banget galaké lan roepané amemedèni, matané goemebjar satèmbor sisih, ananging kowé adja wedi oetawa koeatir, mengko dak-gawani isaraté roepa slènḍang wasiat tetinggalané wong toeakoe. Oepama asoe arep njander, toebroeken, bandjoer kemoelana karo slènḍang iki, amesṭi ilang dajaning galak lan ora gelem loenga-loenga."

Predjoerit anḍeḍes malih pitakènipoen: „Sawoesing asoe dak-toebroek, ḍoewité ana ingendi prenahé?"

Wangsoelanipoen: „Ḍoewité ana sadjroning growongan kono, winaḍahan ing peṭi diḍekemi karo asoe kang angreksa maoe, ḍoewité roepa ḍoewit tembaga kabèh; oepama kowé kapéngin ḍoewit poetih lan ḍoewit emas, loemeboea ing lawanging growongan kang kapinḍo lan kateloe. Déné kang angreksa oega roepa asoe, ananging loewih geḍé sarta loewih galak, matané ana kang paḍa karo trebang, lan ana kang geḍéné maḍani loemboeng, ananging aḍja koeatir, saraté èstokna pitoetoerkoe ing ḍoewoer, kang 'mbaoe-reksa amesṭi bandjoer ora 'ndoewèni daja apa-apa."

Predjoerit awitjanten: „Jèn mengkono ia betjik, akoe gelem loemeboe ing sadjroning growongané kajoe goerda iki, moeng akoe 'ndjaloek pendongamoe amrih kaleksanané karepkoe, bangkèkakoe ènggal talènana; lan jèn wis olèh ḍoewit kowé arep 'ndjaloek pira? Kowé kang mesṭi ia kepéngin."

Wangsoelanipoen djoeroe tenoeng: „Akoe ora kepéngin pisan-pisan marang ḍoewit ikoe, senadjan oléha pira-pira ia kanggo kowé ḍéwé; moeng baé akoe andoewèni wekas, jèn kowé woes ana sadjroné

growongan kono, djoepoekna barangkoe kang aroepa penitikan, tetinggalané embahkoe kèri ana sadjroné growongan kono."

Wangsoelanipoen: „Ia betjik."

Ingrikoe bangkèkanipoen predjoerit dipoen-tangsoeli sarta slèndang wasiat dipoen-oeloengaken, ladjeng wiwit mènèk. Djoeroe tenoeng angoeloer tangsoelipoen saking nganḍap, sareng doemoegi pangipoen kadjeng goerda ingkang inggil piambak, growongan katingal, ladjeng wiwit dipoen-lebeti. Sasampoening doemoegi ḍasaring growongan, saking kawontenanipoen boten gèsèh seramboet kalian tjariosipoen djoeroe tenoeng waoe, ladjeng korining growongan dipoen-bikak koentjinipoen nganggé sorog ingkang tjoemantèl ing sanginggilipoen korining growongan. Sareng sampoen menga, predjoerit sanget kagètipoen, déné ladjeng ketingal paḍang, lampoe pinten-pinten kaṭahipoen, sarta aningali wonten peti ageng satoenggal, dipoen-ḍekemi segawon ingkang ketingalipoen angadjrihi.

Segawon sareng ningali wonten manoesa ingkang loemebet ing panggènanipoen, ladjeng mentjolot kalian djegog anggegeteri baḍé noebroek ḍateng predjoerit waoe. Predjoerit saking adjrihipoen ḍateng segawon, badanipoen loengkrah sampoen boten anggaḍahi daja poenapa-poenapa, malah anggaḍahi tjipta baḍé medal malih saking ing growongan waoe. Ananging saking pertjajanipoen ḍateng piwoelanging djoeroe tenoeng, ladjeng pasrah sarta mèpèd wonten pinggiring growongan, kalian andjèrèng slèndang wasiat wonten sangadjengipoen. Sareng segawon aningali ḍateng slèndang wasiat, ladjeng ḍekem sarta toemoengkoel

PERPUSTAKAAN NASIONAL

semoe sampoen toetoet; predjoerit ènggal anoebroek, segawon dipoen-toetoepi slèndang wasiat, sanalika nglimprek sampoen boten anggadahi daja poenapa-poenapa. Peti ladjeng dipoen-bikak, njata kebak isi arta tembagi, sanget bingahipoen, arta dipoen-pendeti kawadahan ing esak, kerga toewin toedoengipoen, sarta anggadahi manah kedoewoeng, déné boten bekta wadah ingkang ageng. Sasampoenipoen mekaten, ladjeng wiwit bikak korining growongan ingkang kaping kalih. Sareng kori moengel goemerèt, segawon ingkang ngreksa ingrikoe ladjeng njander, mripatipoen goemebjar langkoeng angadjrihi; predjoerit ènggal moendoer kalian ngoplok, roemaos boten kewawa anglebeti, déné dipoen-reksa segawon ingkang agengipoen sami kalian redi anakan. Predjoerit sampoen boten anggadahi witjanten poenapa-poenapa, kedjawi namoeng: hi, hi, hi! Ananging sareng sampoen itjal marasipoen, émoet piwoelanging djoeroe tenoeng, ladjeng wiwit angambali loemebet malih, sarta andjèrèng slèndangipoen wasiat.

Ingrikoe anggoemoenaken sanget, sareng segawon ningali predjoerit waoe andjèrèng slèndangipoen wasiat, sanalika segawon ladjeng toetoet, amoeroegi sarta angamboes-amboes dateng predjoerit, boentoetipoen akopat-kapit. Predjoerit awitjanten:

„Ing sa-iki kowé lagi soemoeroep kadigdajankoe, adja kakèhan polah; mengko dak-rampas iroengmoe babar pisan."

Segawon ladjeng dipoen-kemoeli slèndang wasiat, oegi ladjeng boten anggadahi daja poenapa-poenapa. Peti ingkang wonten ingrikoe ladjeng dipoen-bikak, kebak isi arta keton, roepiah saha oekon. Tjiptanipoen:

PERPUSTAKAAN NASIONAL

Predjoerit ladjeng wangsoel, ing samergi-mergi sinambi oera-oera angroempaka ḍateng sang poetri:

MIDJIL.

1. Sangsaja dreng kaserenging kapti,
doek miarsa wartos,
amilaloe kagagas driané,
mring warnané koesoemaning poeri,
kang dadya pawarti,
kasmaran mangoenkoeng.

2. Kaja-paran bisané kepanggih,
pagoet sapandoelon,
nanging ènget pakèwed margané,
déné koemawawa koemawani,
wanoeha sang poetri,
doeroeng taté weroeh.

3. Siang daloe katonton ka-èksi,
mring kang karja wirong,
jèn tan bisa panggiha jektiné,
woeroeng oerip satemah ngemasi,
bok welas mring mami,
sira koesoemajoe.

4. Apa ora wlas mring kawlas asih,
kang kaja wakingong,
ḍoeh poedjankoe sotyaningrat kabèh,
ḍoeh mas mirah pangodjating boemi,
tolèhen poen dasih,
abdèkna poekoelòen.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

5. Dadosa djoeroe pangangsoe
angisèni genṭong,
tekèng lara-pati noeting pa
moegi ginampangna ing Hj
jèn tan klakon mami,
loewoeng glis binandjoet.

6. Nora betah anandang prih
jèn awèt anglamong,
ḍoeh goestikoe koela bad
toeroet mergi sinten kang
tan ljan sang retna di,
djimating raras roem.

7. Lir wong baring ambara
ngomjang angelojong,
kaloeloeté katon wèlèh-w
wali-wali angroeroedjit a
mengkana tan oewis,
ragèngsoen agandroeng.

Sasampoening doemoegi
malih ingkang dipoen-émoet-
tetembangan anggènipoen
poetri, sarta boten kenḍa
ḍateng ingkang maha Agoe
nanggihaken kalian sang
kiat anandang kasmaranipoe
lindoeranipoen namoeng ḍate

Ḍasar predjoerit waoe kal
ingkang bèr boedi, loma,
pikadjengan ḍateng poetra R
ing weragadipoen, sapisan

djrihi. Predjoerit sanget geter ing manah, sekala badanipoen loengkrah, goeaja atjoem, roemaos sampoen boten anggaḍahi daja poenapa-poenapa, itjal kadigdajanipoen.

Ananging saking pretjajanipoen ḍateng piwoelanging djoeroe tenoeng, satemah wangsoel malih kakendelanipoen. Senadjan mekaten oegi teksih anḍroḍog.

Slènḍang wasiat dipoen-djèrèng, ingrikoe langkoeng èram malih, déné saweg dipoen-djèrèng kémawon segawon sampoen nglimprek, ènggal dipoen-tjelaki, slènḍang wasiat kinemoelaken, segawon ladjeng tilem. Peṭi dipoen-bikak kebak isi arta djené, roepi oekon ingkang reginipoen gangsal keton. Predjoerit saja prihatos, awit boten wonten pirantosipoen kanggé bekta, witjantenipoen salebeting manah:

„Lelakonkoe iki dadi paribasan: ana begdjané ora ana daoelaté. Mengkéné wong pantjèn ora bakal pinesṭi soegih; moeng baé akoe isih andoewèni pengarepan, jèn akoe wis metoe lan bisa loemeboe manèh, arep 'nggawa waḍah kang prajoga."

Ingrikoe arta peṭak dipoen-soentak malih saking sakipoen, kagantos arta djené, awit senadjan sekeḍik kaṭah pengaosipoen.

Sedangoenipoen amenḍeti arta djené, peniṭikan ingkang dados welinganipoen djoeroe tenoeng waoe ketingal goemléṭak wonten satjelakipoen peṭi ngrikoe, ananging sampoen boten dipoen-opèni, namoeng émoet anggènipoen amenḍeti arta kémawon, sakipoen rasoekan kalian tjlana, kerga, toeḍoeng, dalah tanganipoen kebak arta djené. Sasampoenipoen ladjeng ambengok, witjantenipoen:

„Njai djoeroe tenoeng! ènggal gèrèten talimoe!"

PERPUSTAKAAN NASIONAL

blaba ḍateng para mitra, kaping kalih asring wiloe-djengan sarta dana ḍateng pekir-miskin, pikadjengi-poen neḍa sawab, sageda kaleksanan anggènipoen kasmaran ḍateng sang poetri.

Wetawis wonten setaoen ḍawah malih ing kemlara-tan, arta telas, dalah ingkang roepi anggèn-anggèn oegi sampoen telas dipoen-sadé oetawi itjal ing pegantosan.

Nanging oegi teksih begdja, déné boten anggaḍahi samboetan, pantjèn predjoerit waoe satoenggiling tiang ingkang anggaḍahi ambek soengkanan ḍateng bab njenjamboet, poenapa malih bab lampah njam-boet ingkang boten sedya bajar, poenika ngantos kawedal persapanipoen, sampoen ngantos satoeroen-toeroenipoen wonten ingkang anglampahi.

Sareng sampoen telas arta saha barangipoen, ladjeng ngalih panggènan, njéwa ponḍokan alit sarta awon, mila sanget ananḍang kasangsaran.

Déné ingkang kateḍa ing sadinten-dinten anggèni-poen berah angoeli, penganggé sampoen pating seloe-wir, roepi dados blawoes, goeaja poetjet, oepami roepi barang sampoen boten wonten medjadjènipoen.

Para mitranipoen boten wonten ingkang poeroen atetoeloeng, malah mitra ingkang kalebet tjekap, jèn kepanggih sami pating pléngos, dados tetéla kawon-tenaning para mitra waoe namoeng baḍé angangkah arta, mekaten watekipoen ing alam donja poenika.

Anoedjoe ing satoenggiling dinten wektoe daloe, sanget nelangsa ing manahipoen, paḍaran kraos loewé, baḍé neḍa boten anggaḍahi sekoel, awit siangi-poen oegi boten neḍa, djalaran kénging gandjaran sakit, dados boten saged berah, kamar panggèna-nipoen tilem peteng, awit boten anggaḍahi lisah,

PERPUSTAKAAN NASIONAL

saka sapisan. Endi penitikankoe, ènggal oeloengna."

„Mengko disik djoeroe tenoeng; akoe arep soemoeroep apa kang dadi kasiaté penitikanmoe iki."

Wangsoelanipoen: „Ora ana kasiaté apa-apa, moeng kanggo loemajan baé, rèhning tetinggalané wong toea."

„Wah, jèn mengkono kowé goroh karo akoe; mokal ora ana kasiaté kongsi kowé ora mélik marang radjabrana kang semono kèhé."

Wangsoelanipoen: „Bener oedjarkoe, temenan ora ana kasiaté, wong bagoes."

Predjoerit amangsoeli malih: „Njata goroh kowé djoeroe tenoeng. Ènggal kandakna sabeneré marang akoe; jèn kowé ora barès, amesti dak-tigas goeloemoe."

Djoeroe tenoeng amangsoeli kalian njoereng: „Ja géné kowé 'ndadak mengkono? Ikoe penitikan rak pantjèn doewèkkoe. Ènggal prénèkna!"

Predjoerit sampoen boten sabar malih, ènggal narik pedang, djoeroe tenoeng katigas, sirah mentjelat pisah lan badanipoen.

Sasampoening djoeroe tenoeng pedjah, predjoerit wiwit angétang artanipoen, goenggoeng wonten sèwoe oekon kepara langkoeng. Arta ladjeng dipoen-boentel ing slèndang wasiat katangsoelaken ing bangkèkanipoen, déné penitikan dipoen-gèmbol ing esak. Ingrikoe ladjeng bidal mantoek kalian sisoet-sisoet, mertandani bingahipoen, malah lampahipoen oegi dipoen-damel-damel, béda sanget kalian nalikanipoen dèrèng pikantoek arta; lèmbèhan toewin lampah angèmperi sadjakipoen tiang ingkang soegih, sampoen boten émoet dateng piwoelangipoen tiang sepoeh; ing mangka sampoen katah toeladanipoen, jèn tiang

Predjoerit sanget bingahipoen, déné penitikan waoe èstoe ratoening djimat, sarta wewadosipoen sampoen ketjepeng sedaja. Penitikan ladjeng dipoen-titikaken kaping kalih. Sanalika segawon ingkang tengga growongan angka kalih dateng. Witjantenipoen:

„Goesti, wonten kersa poenapa animbali ingkang abdi?"

„Djoepoekna doewitkoe sekantong, arep kanggo toekoe beras!"

Sanalika segawon moesna, boten dangoe dateng malih bekta arta pérak sekantong.

Predjoerit sareng aningali segawon bekta arta pérak sekantong, manahipoen sangsaja bingah, anglangkoengi ingkang sampoen.

Ladjeng wiwit malih njéwa gedong ageng sarta saé, anoembasi bekakas gria ingkang anèh-anèh mekaten oegi penganggénipoen, poenapa malih karéta bèndi dalah rakitanipoen. Ananging bab amedalaken jatra sampoen itjal, awit roemaos kadoewoeng sanget lelampahanipoen ingkang sampoen, toewin malih oemoer saja sepoeh, dados anggadahi adjrih doeraka déning Allah, sarta priksa dateng lelampahanipoen ngagesang, jèn menoengsa poenika boten badé langgeng, kados ta: enèm kedadosanipoen sepoeh, gesang poengkasanipoen amesti pedjah. Sasampoening anandang sangsara, priksa jèn saénipoen ngagesang poenika sampoen ngantos anglampahi ngoembar hawa-nepsoe. Ing sapoenika lelampahanipoen namoeng kapendet tengah-tengah, kados ta: boten ompakan, boten kepéngin dipoen-alembana ingasanès; dateng pamitran inggih namoeng amendet saperloenipoen, boten keket sanget oetawi boten renggang

moeng angoembar hawa-nepsoenipoen, kados déné satoenggiling tiang ingkang ngadji-poepoeng, sedaja tetedan ingkang étja-étja dipoen-toembasi, ngantos tjawisanipoen ingkang wonten gria neda mèh boten kateda; poenapa malih bab penganggènipoen babar pisan boten poeroen nganggé ingkang awon-awon, mila kénging dipoen-paribasakaken: Kéré menangi moeloed, oetawi kéré moenggah balé.

Sampoen dados limrahipoen djaman sapoenika, jèn wonten satoenggiling tiang ingkang anggadahi lampah kados mekaten, amesti katah tiang ingkang seneng.

Dèrèng sapintena laminipoen wonten ing negari pamondokan sampoen pinten-pinten pamitranipoen. Sedaja para mitra waoe sami toemoet seneng sarta toewoek ing tetedan, awit predjoerit waoe blaba dateng samoekawis, ingkang soepados tampia pangalembana.

Siang daloe boten wonten pedotipoen tamoe ingkang sami dateng, wonten ingkang namoeng gegoedjengan, wonten ingkang 'ndongèng, wonten ingkang njoeling, naboeh biola toewin sanès-sanèsipoen, namoeng perloe badé anjenengaken manahipoen predjoerit waoe. Oepami késah ngoepados kasenengan, pinten-pinten kantjanipoen ingkang sami toemoet.

Predjoerit waoe sanget bingahing manah, awit saking roemaosipoen katah ingkang sami loeloet dateng piambakipoen, ngantos babar-pisan boten émoet jèn anilar anak rabi, boten pisan-pisan anggadahi tjipta, jèn loeloetipoen para mitra waoe awit saking anggadahi pangangkah, toemoet ngaoeb saha angoengsi tetedan, mangka wonten malih paribasan:

PERPUSTAKAAN NASIONAL

metoe-metoe, pangirakoe sang poetri ia kepéngin metoe saka sadjroning gedong ikoe, lan manèh rèhning sang poetri wis diwasa, amesti ia kepéngin pala-krama."

Ananging predjoerit ladjeng anggadahi tjipta sanès malih: „Ia, kanggo apa akoe andoewèni rabi poetra Radja, lan wis akèh tetoeladané jèn wong rabi doedoe sepada-padané ikoe sok akèh godané, sapisan sok angadi-adi, kapindo gelem ngina marang wong lanang, lelakonkoe iki kena diparibasakaké: Soemengka pengawak bradja. Loewih betjik golèk rabi sepepadakoe, amrih andadèkaké senenging pikir toer ora dadi tjetjatoeraning lian."

Sasampoenipoen anggadahi manah mekaten, émoet malih djaman nalikanipoen kédanan dateng sang poetri, ladjeng gentos malih ingkang dipoen-manah, badé njampoernakaken pikadjengan ingkang sampoen, tjiptanipoen:

„Ing sa-iki akoe arep nékad, meksa gonkoe arep ngarah marang sang poetri, déné kepénak lan orané ikoe kari goemantoeng ana begdjakoe; jèn pantjèn bisa kaleksanan, wong lanang andoewèni pangoeasa moeroek marang wong wadon, dadi ora tanggoeng ing lelakonkoe. Sarèhning wektoe iki lagi ginandjar oentoeng, bok menawa sang poetri maoe bisa ketarik saka ing ka-oentoenganakoe."

Wongsal-wangsoel anggènipoen manah meksa katah pikadjengipoen dateng sang poetri, tinimbang moendoeripoen.Ènggal mendet djimatipoen penitikan dipoen-titikaken sapisan, sanalika segawon dateng.

Predjoerit ladjeng awitjanten: „Akoe djoepoekna poetri poetrané sang Nata ing negara kéné, kang lagi dipingit ana sadjroné gedong tembaga."

Boten antawis
dong sang poetri
boten anglilir.

Sareng predjo
sang poetri, sar
déning tiang saki
èram aningali èn

Sareng sampoe
„Oepama akoe
jèn andadèkaké
kedadéané awakl
mangsa, jèn anal
panemoekoe loev
roe nepsoe, oepa
adja kongsi boete

Witjantenipoen
manèh sang poe
adja keboeroe in

Sang poetri
Sapengkeripoen s
kahipoen kados
tangi, bleg malih
boten saged tile

Èndjingipoen
ngipoen sang p
sarapan toewin

Samoekawis
wontenaken, lac
Ing satengahipo
djoek dateng ing
soepena dipoen-g
tepangaken kali

PERPUSTAKAAN NASIONAL

kados déné atoeripoen djoeroe noedjoem waoe, awit poetra namoeng setoenggal, sarta ginaḍang-gaḍang baḍé anggentosi djoemeneng Radja. Menggah kersanipoen kangdjeng Radja angsala poetra mantoe samisami poetraning Radja, ingkang soepados ing tembé-wingking sampoen ngantos anemahi ina oetawi nanḍang kemlaratan. Mila kangdjeng Radja perloe baḍé ihtiar sageda angontjati baḍé kadaripoen sang poetri ingkang kados atoeripoen djoeroe noedjoem waoe.

Predjoerit sareng mireng mitranipoen tjrios mekaten, sanget gembiraning manahipoen, ladjeng njipta ing salebeting manah: „Keprijé, akalé amrih akoe bisané djoḍo karo poetrané sang Radja, oepama akoe pinareng bisa djoḍo, dadi toetoeg kasenengakoe ing alam donja lan bakal ora akèh-akèh kang dak-pikir, amesṭi bandjoer bisa tentrem ing ka-oeripankoe."

Saking kasengsemipoen ḍateng tjetjriosan waoe, jèn wektoe daloe ngantos boten saged tilem, namoeng émoet ḍateng sang poetri. Saja lami saja sanget anggènipoen kédanan, polah-tingkah sampoen kados tiang éwah, siang daloe roemaosipoen sang poetri tansah dipoen-sanḍing.

Saben wektoe sonten noempak keréta angideri aloen-aloen, sedyanipoen baḍé soemerep woedjoedipoen sang poetri; saking kesengseming manah ngantos gaḍah panginten oepami sang poetri waoe kasoekan ing petamanan mesṭi angaḍang ing lampahipoen, awit ing dalem tjipta sang poetri sampoen tepang kalian piambakipoen.

Ananging sareng sampoen doemoegi satjelaking petamanan boten wonten ketingal poenapa-poenapa, pantjèn sang poetri dèrèng wanoeh babar-pisan.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

Sang Nata sareng mireng atoeripoen sang poetri ḍateng ingkang iboe, sanalika kèndel anggènipoen ḍahar, awit saking kagèt sarta goemoen ḍateng soepenanipoen sang poetri. Pangoenandikaning galih: „I, lah, ikoe impèn doedoe sèbaéning impèn, menawa iki kang dadi pametjané djoeroe noedjoem bijèn."

Ladjeng sang Radja anḍawoehaken ḍateng emban kekasih, ḍawoehipoen: „Bok emban! ing maoe bengi sang poetri ngimpi digonḍol asoe, bandjoer ditepoengaké karo sawidjining predjoerit. Kang ikoe atiatinen banget gonmoe roemeksa sang poetri, adja kongsi ana kedadéan apa-apa. Ing mengko bengi kowé adja toeroe, angintjenga ing sadjroning geḍong kéné ana roepa apa kang teka."

Atoeripoen bok emban: „Sendika ḍawoeh dalem."

Sasampoenipoen sang Nata ḍahar, ladjeng kondoer serimbit angeḍaton, ananging penggalih meksa boten sekétja, koeatos ḍateng soepenanipoen sang poetri, bok menawi kedadosan.

Sareng sampoen doemoegi wektoe daloe malih, sang poetri saré kados déné sabenipoen, emban ingkang tampi ḍawoeh waoe sampoen angatos-atos, oempetan panggènan ingkang sepi, baḍé anjoemerepi bok menawi wonten ingkang ḍateng kados soepenanipoen sang poetri.

Wetawis djam kalih welas (tengah daloe), ḍateng satoenggiling segawon adjag ageng inggil, mripatipoen goemebjar saterbang sisih, sanget angadjrihi, ladjeng teroes loemebet ing pasaréan, sang poetri, dipoengonḍol kabekta medal.

Bok emban aningali pratingkahipoen segawon waoe,

ladjeng kamike
saking kagèt, sa
Sareng segaw
ipoen, ladjeng
pemanggih baḍé
waoe, lampahipo
ipoen segawon.
Déné segawo
oegi kalian lamp
anglilir, dados b
lampahing segaw
Boten antaw
grianipoen pred
loemebet. Bok
amping-amping
awit adjrih jèn
Boten sepinte
kabekta medal
dipoen-wangsoe
Tjiptanipoen
moeroepi kabèh
kang andoewèn
akoe bandjoer
nging betjiké o
adja kongsi kel
Bok emban
siangipoen men
poen dipoen-ka
nipoen predjoe
samergi-mergi
ladjeng wangso
Sareng samp

PERPUSTAKAAN NASIONAL

5. Dadosa djoeroe pangangsoe warih,
angisèni gentong,
tekèng lara-pati noeting pangrèh,
moegi ginampangna ing Hjang Widi,
jèn tan klakon mami,
loewoeng glis binandjoet.

6. Nora betah anandang prihatin,
jèn awèt anglamong,
doeh goestikoe koela badé ngamé,
toeroet mergi sinten kang djampèni,
tan ljan sang retna di,
djimating raras roem.

7. Lir wong baring ambarang daleming,
ngomjang angelojong,
kaloeloeté katon wèlèh-wèlèh,
wali-wali angroeroedjit ati,
mengkana tan oewis,
ragèngsoen agandroeng.

Sasampoening doemoegi ing gria, boten wonten malih ingkang dipoen-émoet-émoet kedjawi namoeng tetembangan anggènipoen kasmaran dateng sang poetri, sarta boten kendat-kendat anjenjoewoen dateng ingkang maha Agoeng, sageda énggal pinanggihaken kalian sang poetri, roemaos boten kiat anandang kasmaranipoen; jèn ing waktoe tilem lindoeranipoen namoeng dateng sang poetri.

Dasar predjoerit waoe kalebet satoenggiling tiang ingkang bèr boedi, loma, kawewahan anggadahi pikadjengan dateng poetra Radja, dados saja katahing weragadipoen, sapisan pantjèn sampoen watak

sang poetri dipoen-sarèkaken malih, ing pesaréan lami, taksih teroes saré kémawon. Segawon ènggal wangsoel malih.

Ing daloe poenika bok emban boten tjrios ḍateng para emban sanèsipoen, awit teksih daloe, bok emban ladjeng toemoet tilem.

Sareng segawon sampoen doemoegi grianipoen predjoerit, kagèt aningali ing kori djawi wonten tanḍa peṭak mrapat, ladjeng matoer ḍateng bendaranipoen. Predjoerit ènggal aniti-priksa, witjantenipoen:

„I, lah, asoe! iki amesṭi tanḍa wong njirèni, soepaja gampang enggoné golèki lan pamriksané."

Predjoerit waoe ladjeng amenḍet kapoer, sedaja gria ingkang tjelak-tjelak dipoen-tanḍani mrapat, ingkang soepados jèn wonten ingkang niti-priksa dados bingoeng.

Sareng sampoen bjar éndjing, bok emban waoe ènggal séba ḍateng sang Nata, angoendjoekaken sedaja pemanggihipoen ing wektoe daloe.

Ḍawoehipoen kangdjeng Radja: „Ènggal timbalana mréné adjidankoe."

Sasampoenipoen adjidan ḍateng, kangdjeng Radja serimbit toewin adjidan sami nitih koeda baḍé niti pariksa poenapa ingkang ḍados atoeripoen bok emban. Sareng doemoegi ing panggènan ingkang sampoen ka-atoeraken déning bok emban, kangdjeng Radja amriksani wonten gria korinipoen djawi dipoen-tengeri mrapat, ladjeng ngandika bisik-bisik ḍateng ingkang garwa:

„Pengirakoe amesṭi iki omahé kang andoewèni dosa."

Kangdjeng Ratoe amangsoeli: „Ing satjelakipoen gria poenika oegi wonten tanḍa mrapat, dados dèrèng

kantenan jèn gr
dosa, awit gria
mawi tanḍa mr
Kangdjeng R
ladjeng dipoen
kasoemerepan i
Kangdjeng R
raka: „Ing sap
langkoeng praj
akal amrih sag
Kangdjeng R
ladjeng kondoe
Sareng sam
Ratoe damel k
bolongi, ladjeng
Wantjinipoen
dipoen-kaloeng
Ing wektoe
won ḍateng m
kang sampoen
sesawi waoe,
ḍong tembagi
saged dados p
Sasampoeni
kalian predjoe
wangsoelaken
Sareng sam
sarta ḍawoeh
poen, anitik-
telas-telasanip
kang ngenggè
Ingkang ta

PERPUSTAKAAN NASIONAL

wonten klobot sata nanging boten anggaḍahi rèk. Ingrikoe émoet jèn anggaḍahi penitikan, ènggal dipoen-penḍet saking salebeting kerga, sarta wiwit anglelet baḍé ngrokok. Sareng nitik sapisan, kamar petileman ketingal bjar paḍang, sarta ḍateng segawon adjag ingkang tengga korining growongan. Segawon adjag ladjeng ḍekem sarta awitjanten:

„Goesti bendara koela, wonten kersa poenapa, déné teka animbali ḍateng ingkang abdi?"

Predjoerit sanalika kagèt . sarta sampoen boten saged witjanten, awit sapisan adjrih, kaping kalih élok sanget, déné segawon ingkang wonten ing growonganipoen kadjeng goerda anḍatengi. Tjiptanipoen:

„Lah iki penitikan doedoe sebaéné, amesti bener gagasakoe bijèn, jèn iki penitikan djimat."

Ladjeng amangsoeli: „Moelané kowé dak-oendang mréné, dak-poerih djoepoekaké ḍoewit."

Sanalika segawon moesna, boten antawis dangoe ḍateng ambekta arta sekanṭong dipoen-tjokot.

Predjoerit apitakèn: „Jagéné déné ora gawa ḍoewit pérak oetawa emas?"

Wangsoelanipoen: „Poenika sanès bagéan koela djagi. Oepami bendara ḍawoeh menḍet arta pérak, kedah moenḍoet ḍateng ingkang djagi korining growongan ingkang kaping kalih."

Wangsoelanipoen: „Keprijé 'nggonkoe arep angoendang?"

Wangsoelanipoen: „Oepami baḍé nimbali ingkang tengga growongan angka kalih, kedah nitik kaping kalih; oepami growongan ingkang angka tiga, kedah nitik kaping tiga, déné jèn nimbali kang abdi piambak, anitika sapisan kémawon."

PERPUSTAKAAN NASIONAL

telas-telasanipoen widji sesawi wonten grianipoen predjoerit ingkang korinipoen sampoen wonten tanda petak mrapat, ènggal katjepeng dipoen-blenggoe, linebetaken ing koendjara, sarta sampoen ginadang-gadang badé dipoen-patrapi pa-oekoeman gantoeng.

Predjoerit waoe sanget anandang sangsara, awit tilas moekti manggèn ing gria gedong tilem wonten tempat tidoer, ing woesana linebetaken ing pakoendjaran tanpa dilah, tilem angglètak toer mawi dipoenblenggoe. Siang daloe tansah anangis boten dojan neda sarta boten saged tilem. Tjiptanipoen:

„Mengkéné kedadéané wong angoembar hawanepsoe; oepama akoe nrima sarta nganggo pikiran kang bener, amesti ora bakal nandang kasangsaran. Apa ta perloené akoe kepéngin marang poetra Radja, anaké para soedagar kang soegih-soegih ia akèh, lan kang roepané betjik ia ora koerang-koerang. Langka oepama akoe gelem nakokaké jèn oraha ketampan, awit kabèh wong wis pada soemoeroep jèn akoe sawidjiné wong kang soegih, dadi lelakonkoe iki oega kena diparibasakaké: Tjébol anggajoeh langit. Ora roemangsa jèn maoené dadi wong mlarat, sangsara, bandjoer pinaringan rahmat déning kang maha Agoeng, ginandjar soegih, beneré akoe koedoe moedji soekoer. Jagéné dadak andoewèni pratingkah kang loewih-loewih kepéngin marang poetrané Radja, ora mikir jèn pantjèn toeroening wong tjilik, mangka wis pinaringan kasenengan lan moekti, beneré ia bandjoer narima? Jagéné isih tansah angangsa-angsa, oepama wong 'ndjedjaloek wis diwènèhi sakilan, dadak nganjang djaloek sadepa, ing wekasan mengkéné

kedadéané, nepsoe
pikir, awak kang
Sasampoenipoen
dateng segawon
bok menawi sag
grajah amadosi
pinanggih, woesan
ing gria, wonten
„Sawoesé keprij
kal? Mengkéné
saran, sapolah-ting
mané wong lagi g
kang pantjèn doe
malah tambah ban
ora kekoerangan
Namoeng teksi
sadèrèngipoen na
palan toewin mire
sepoeh, sarta sam
pahi agami.
Ing salebetipoe
salebeting pakoen
langsa sarta émo
begdja tjilaka poe
Sadèrèngipoen
tjilaka satoenggil-t
tèkaken, mila wo
pinanggih."
Sasampoening
nahipoen keraos
ta perloené akoe
manoesa, begdja

PERPUSTAKAAN NASIONAL

sanget, awit sampoen kamanah, awis tiang ingkang mimitran kalian soetjining manah, kalimrahanipoen jèn tiang anggaḍahi mitra ingkang tjekap, pikadjengipoen ingkang kaṭah namoeng anggaḍahi pengangkah, oetawi langka ingkang priksa isaratipoen amimitran.

Ing sarèhning piambakipoen sampoen anggaḍahi pemanggih sepoeh, jèn kekempalan oetawi mimitran ingkang kaṭah namoeng ḍateng para sepoeh-sepoeh kémawon, ananging senadjan sepoeh meksa teksih milih sepoeh ingkang oetami, soepados sageda anélad lelampahan ingkang oetami oetawi saged nampi piwoelangipoen.

Sarèhning sampoen lami dados ḍoeḍa, predjoerit waoe gaḍah niat anggaḍahi rabi, sarta sampoen kamanah kaṭah sanget moenpangatipoen tiang laki rabi poenika, kados ta: sapisan saged tentrem manah; kaping kalih djenak wonten ing gria, kaping tiga saged njingkiri hawa-nepsoe, awit wonten ingkang anggogonḍèli; senadjan ingkang djoemeneng Radja oegi sok anggaḍahi adjrih ḍateng garwa, poenapa malih jèn pinoedjoe kénging gandjaran sakit wonten ingkang angoepa-kara.

Sasampoenipoen anggaḍahi manah mekaten, 'ndadak ladjeng émoet ḍateng sang poetri malih, tjiptanipoen: „Apa alangané jèn moenggoeha akoe doewé rabi poetrané Radja? Bener doedoe tanḍingkoe, pantjèn akoe ia woes roemangsa jèn toeroenan wong tjatjah-roetjah, ananging senadjan mengkono, apa sababé jèn oraha kaleksanan, rèhning sa-iki akoe woes dadi sawidjiné wong kang soegih. Lan akoe welas banget marang sang poetri, selawasé bakal dipingit ana sawidjiné geḍong tembaga ora kena

PERPUSTAKAAN NASIONAL

ora bisa soemingkir manèh. Oepama akoe arala marang pepestèn presasat akoe bangga marang kersaning kang maha Agoeng, sepira ta doerakakoe? Moela loewih betjik pasrah, narima marang pepestèn. Piwoelanging goeroe: Manoesa koedoe sabar tawekal nalikané nandang kesoesahan, koedoe moedji soekoer jèn pinaringan nikmat. Ja Allah, ja Robi, ingkang sifat rahman rohim! Moegi-moegi pinaringana ngapoera sekatahing dosa kaoela, lan moegi-moegiènggala dipoen-poendoet njawa kaoela, sampoen lami-lami anandang sangsara, kaoela roemaos boten kiat."

Sasampoening anggadahi tjipta mekaten ladjeng saged tilem, sarta goeajanipoen ketingal abrit, namoeng dateng tetedan babar-pisan dèrèng poeroen neda, wontenipoen tansah moenek-moenek kémawon.

Kinten-kinten wantji djam 12 siang djoeroe rangsoem ing pakoendjaran ngrikoe dateng, sedyanipoen badé soeka rangsoem dateng para tiang ingkang sami kinoendjara.

Predjoerit ladjeng awitjanten sarta anedahaken sesoepé djené mawi mripat inten: „Poenika sesoepé djené sarta mripat inten regi sèwoe roepiah. Oepami sampéan poeroen tetoeloeng dateng koela, poenika sesoepé koela-atoeraken."

Wangsoelanipoen djoeroe rangsoem: „Arep djaloek toeloeng apa?"

„Koela poerih mendetaken penitikan koela, kantoen wonten ing gria, sampéan teda kémawon dateng rèntjang koela djaler ingkang tengga gria, koela dèlèh onten sangandaping bantal. Wondéné perloenipoen, boten kok saking saéné penitikan, moeng koela koeatos jèn itjal rèhning penitikan poenika

tetilarané tiang
pedjah sampoe
koela kekempala

Djoeroe rangs
sesoepé ingkàng
predjoerit waoe
poen boten dj
dateng grianipo
tikanipoen. Doe
malih, penitikan
rangsoem namp

Sasampoening
manahipoen tar
sami kénging d

Sareng samp
temtokaken, da
saking poendi-p
ing aloen-aloe
wektoe poenika
djoeroe tenoeng
Saradadoe sam
tamboer dipoe
ngrikoe sami k
oegi rawoeh ba

Pirantos bad
tengah aloen-al
sangandaping p

Predjoerit w
salebeting pak
saradadoe, sa
Doemoeginipoe
gahaken ing pe

Boten antawis dangoe segawon ḍateng anggèn-ḍong sang poetri. Ananging sang poetri teksih saré boten anglilir.

Sareng predjoerit aningali ḍateng woedjoedipoen sang poetri, sanalika badanipoen goemeter kados déning tiang sakit kasrepen ngantos soemapoet, awit èram aningali èndahing warninipoen sang poetri.

Sareng sampoen itjal marasipoen ladjeng anjipta: „Oepama akoe angilangana tata tjara, akoe koeatir jèn andadèkaké dahoeroening negara kéné, kaja apa kedadéané awakkoe, mangka akoe pantjèn wis roemangsa, jèn anakoe ing kéné iki angoembara. Sa-iki panemoekoe loewih betjik sabar, adja kongsi keboeroe nepsoe, oepama wong amèk iwak, kenaha iwaké adja kongsi boeṭek banjoené, ikoe kang loewih betjik."

Witjantenipoen ḍateng segawon: „Soe, balèkna manèh sang poetri, loewih betjik alon-alon baé, Soe, adja keboeroe ing nepsoe."

Sang poetri ladjeng dipoen-wangsoelaken malih. Sapengkeripoen sang poetri, predjoerit waoe polah-tingkahipoen kados déné tiang éwah, bleg tileman, ladjeng tangi, bleg malih ngaṭang-aṭang, ing sedaloe moepoet boten saged tilem, tansah émoet ḍateng sang poetri.

Èndjingipoen sang Nata sarimbit rawoeh ing geḍongipoen sang poetri kados déné adat, baḍé ḍahar sarapan toewin baḍé angoendjoek wédang.

Samoekawis ḍeḍaharan ingkang étja-étja dipoenwontenaken, ladjeng sami ḍaharan sagarwa-poetra. Ing satengahipoen sami ḍaharan sang poetri moendjoek ḍateng ingkang iboe, nalika ing wektoe daloe soepena dipoen-gonḍol satoenggiling segawon, dipoentepangaken kalian satoenggiling predjoerit.

PERPUSTAKAAN NASIONAL

Sareng legodjo njepeng tangsoel badé dipoen-trapaken ing goeloenipoen, predjoerit waoe ladjeng awitjanten ḍateng legodjo, jèn badé anggaḍahi panjoe-woen ḍateng kangdjeng Radja. Panjoewoenipoen ladjeng ka-oendjoekaken.

Ḍawoehipoen kangdjeng Radja: „Apa kang dadi panoewoené?"

Oendjoekipoen: „Abdi-dalem kaoela anggaḍahi panoewoen, rèhning tiang ingkang badé dipoen-oekoem pedjah poenika, adat ingkang sampoen ke-lampahan kalian tjaos atoer panoewoen, mila menawi wonten sih kawelasan-dalem, abdi-dalem kaoela njoewoen idin badé ses (ngrokok) roemijin."

Ḍawoehipoen kangdjeng Radja: „Ia betjik."

Ladjeng ganḍèk ḍateng anjoekani rokok.

Sareng badé dipoen-soekani latoe, predjoerit awitjan-ten: „Boten sisah dipoen-paringi latoe, awit koela sam-poen bekta peniṭikan, badé niṭik piambak kémawon."

Peniṭikan ladjeng dipoen-penḍet, saking ing kanṭong, wiwit aniṭik sepisan, djleg! ḍateng segawon ingkang angka 1, niṭik kaping kalih, djleg! ḍateng segawon ingkang angka 2, niṭik kaping tiga, djleg! ḍateng sega-won ingkang angka 3. Segawon sedaja waoe sami soe-djoed sarta ḍekem, andadosaken éraming para priantoen saha para penonton sedaja, segawon ladjeng awitjanten:

„Badé wonten ḍawoeh poenapa?"

Wangsoelanipoen: „Kawroehana, moelané kowé dak-oendang mréné, dina iki akoe arep di-oekoem gantoeng, bélanana awakkoe."

Segawon tanpa awitjanten malih, tiga-tiganipoen mentjolot saking ngadjengipoen predjoerit, wiwit ngamoek; legodjo ingkang roemijin piambak pinedja-

han, ladjeng pa
han ingkang pe
Kangdjeng R
loeng, ananging
gawon ingkang
segawon tiga, d
moemoer, doem
Para ingkang
sang, kaṭah in
ingkang kesanḍ
ngoep, sami kid
Déné priantoe
ipoen kangdjeng
poenika ingkang
kalian nangis sa
sedya badé telo
anggaḍahi pen
kèndela pengam
negari amesṭi d
Predjoerit wa
kèndel pengamo
njiloeman ladjen
Pepatihipoen
para priantoen a
sami kempal in
Poenapa mali
kinempalaken in
aken Radja.
Sasampoening
aloen toewin i
djoemenengaken
dipoen-ḍaoepak

PERPUSTAKAAN NASIONAL

ladjeng kamikekelen boten saged witjanten, awit saking kagèt, sarta saking adjrihipoen.

Sareng segawon sampoen medal saweg itjal marasipoen, ladjeng dipoen-boedjeng, sarta anggadahi pemanggih badé soemerep pikadjenganipoen segawon waoe, lampahipoen alon-alon angetoetaken poeroegipoen segawon.

Déné segawon waoe pambektanipoen sang poetri oegi kalian lampah alon, awit koeatos jèn sang poetri anglilir, dados bok emban anggènipoen ngetoetaken lampahing segawon kalian sekétja.

Boten antawis dangoe sampoen doemoegi ing grianipoen predjoerit, ladjeng sang poetri kabekta loemebet. Bok emban angentosi sadjawining gria, amping-amping ing pot sekar, badanipoen ngoplok, awit adjrih jèn ngantosa konangan.

Boten sepinten dangoenipoen sang poetri sampoen kabekta medal malih déning segawon, kados badé dipoen-wangsoelaken ing gedong tembagi.

Tjiptanipoen bok emban: „Ing sai-ki wis dak-soemoeroepi kabèh pratingkahé lan wadiné, iki omahé kang andoewèni pokal. Jèn wis bjar ésoek amesti akoe bandjoer moendjoek kangdjeng Radja. Ananging betjiké omah iki arep dak-tjirèni soepaja sésoek adja kongsi kelalèn."

Bok emban waoe kaleresan bekta kapoer awit siangipoen mentas ngapoer sengkang, salangkoengipoen dipoen-kantongi ing kotang. Ladjeng kori grianipoen predjoerit waoe dipoen-tjorèk mrapat, sarta samergi-mergi katah tanda kapoer. Sasampoenipoen ladjeng wangsoel, ngetoetaken lampahipoen segawon.

Sareng sampoen doemoegi ing gedong tembagi,

PERPUSTAKAAN NASIONAL

Pèsta sarta anggènipoen ramé-ramé ngantos pitoeng dinten pitoeng daloe, para priantoen sarta abdi-abdi sami bingah, poenapa malih ingkang djoemeneng Radja.

Predjoerit waoe sampoen kaleksanan sedaja ingkang dados pikadjengipoen, sang poetri sampoen kagarwa, poenapa malih saged djoemeneng Radja.

Déné sang poetri sampoen boten anggaḍahi manah aral, senadjan kakoengipoen sanès toeroenan bangsa loehoer, wontenipoen namoeng narimah sarta bekti ḍateng kakoeng, poenapa malih sampoen anggentosi ingkang rama djoemeneng Radja, sarta misoewoer ing poendi-poendi negari bab kasektènipoen, saha kinasihan sarta ingadjrihan para kaoela sedaja.

SRINATA.

1. Rahab èsṭaning roewia,
   dènirarsa ngoelah gati,
   sarja eliding tjarita,
   djoemoeroeng dongèng inginggil,
   naloeri mrih binoedi,
   winangoen pepènget loehoeng,
   rarasing para moeḍa,
   wong kang anggajoeh oetami,
   sapantesé kang bisa sampoernèng sedya.

2. Kerana kelamoen wignja,
   mengkana amoenpangati,
   atas lelakon ing donja,
   kang moerih jwa tibèng nisṭip,
   koesoeḍé kang pinanggih,
   marma tékad kang toeadjoeh,
   temen mantep lan sabar,

mring sam
jèn mèstoe

3. Jèka kang
pamantjad
sing sapa
wirja semb
koedoe be
nanḍang p
jèn ketama
moeah sag
adja pisan

4. Tarlèn mo
ring kang
jèkoe kang
nalangsaha
awit sekab
woes ana
tartamtoe
rahardja sa
jèn angesa

5. Déné ta k
dahat kepé
kanoegraha
paitan lako
sregep seb
lawan kela
liré djoedjo
soemaramb
kaja ta mr

PERPUSTAKAAN NASIONAL

kantenan jèn gria poenika grianipoen ingkang gadah dosa, awit gria sanès-sanèsipoen oegi wonten ingkang mawi tanda mrapat."

Kangdjeng Radja sisah sanget penggalihipoen, badé ladjeng dipoen-titi pariksa koeatos jèn wadosipoen kasoemerepan ing sanès.

Kangdjeng Ratoe moendjoek malih dateng ingkang raka: „Ing sapoenika boten sisah dipoen-titi priksa, langkoeng prajogi kondoer roemijin, sami angoepados akal amrih sagedipoen njata prekawis poenika."

Kangdjeng Radja 'nggalih dateng atoeripoen garwa, ladjeng kondoeran.

Sareng sampoen doemoegi ing dalem, kangdjeng Ratoe damel kantong saking soetra, inganḍap dipoen-bolongi, ladjeng ingisènan widji sesawi ngantos kebak. Wantjinipoen sang poetri badé saré, kantong waoe dipoen-kaloengaken.

Ing wektoe daloe sang poetri sampoen saré, segawon dateng malih anggondol sang poetri kados ingkang sampoen. Déné kantong ingkang kebak isi widji sesawi waoe, mawoeripoen sesawi wiwit saking gedong tembagi ngantos doemoegi grianipoen predjoerit, saged dados pretanda panitiking lampah.

Sasampoenipoen sang poetri dipoen-tepangaken kalian predjoerit, ladjeng kagondol malih dipoen-wangsoelaken ing gedong tembagi.

Sareng sampoen éndjing, kangdjeng Radja nimbali sarta dawoeh dateng adjidan toewin saradadoeni-poen, anitik-nitik poendi gria ingkang kedawahan telas-telasanipoen widji sesawi waoe, tiangipoen ingkang ngenggèni kedah katjepeng.

Ingkang tampi dawoeh ladjeng bidal, kepanggih

PERPUSTAKAAN NASIONAL

6. Moenggoeh kang meksih sekolah,
koedoe wekel lan taberi,
sinaoené adja kemba,
adja kesèd kerep pamit,
ngilangken kawroeh kang wis,
jèn males bodo tan woeroeng,
mring goeroemoe kang tresna,
djrih asih teroesing ati,
ngèstokena kabèh woelang-woeroekira.

7. Gantya malih lamoen sira,
kepéngin soemedya soegih,
mengkéné serananira,
lakoea dagang mèt bati,
pranatan miwah pokil,
dol tinoekoe mamrih oentoeng,
kang bakal karja toena,
kawroehana kang salesih,
adja kongsi kelèdon patraping dagang.

8. Selameté dipoen-awas,
soepaja toemoeli soegih,
jèn woes toemindak gonira,
lakoe pedagangan betjik,
darbèni boedi gemi,
nastiti rigen ing oentoeng,
lan maring wetoening kang,
sedaja milik redjeki,
jwa gegampang ing kono bakal kelakjan.

9. Ana déné kang soemedya,
nindakken pakarjan tani,
tan katah prabédanira,

kelawan ka
amoeng ka
kabèh tetan
koedoe tan
adoes kring
adja wedi

10. Mjang gloe
goepak bal
goepak en
dokoh pan
jèn bisa ka
toeloesing
liré tindak
anjimpang
soemawana

11. Sajekti kèh
sedaja tane
tan toena k
tikel panja
ikoe woes
moelané si
ing kono b
kamoerahar
ingkang da

12. Ana malih
tjarita kang
woes kotja
dingin pina
lawan anja
tegesé saka

PERPUSTAKAAN NASIONAL

sawi wonten grianipoen
n sampoen wonten tanda
jepeng dipoen-blenggoe,
, sarta sampoen gina-
n-patrapi pa-oekoeman

anandang sangsara, awit
ria gedong tilem wonten
linebetaken ing pakoen-
gglètak toer mawi dipoen-
sah anangis boten dojan
m. Tjiptanipoen:
vong angoembar hawa-
a sarta nganggo pikiran
al nandang kasangsaran.
ngin marang poetra Radja,
soegih-soegih ia akèh,
a ora koerang-koerang.
m nakokaké jèn oraha
g wis pada soemoeroep
g soegih, dadi lelakonkoe
Tjébol anggajoeh langit.
dadi wong mlarat, sang-
hmat déning kang maha
eneré akoe koedoe moedji
loewèni pratingkah kang
ang poetrané Radja, ora
wong tjilik, mangka wis
moekti, beneré ia ban-
tansah angangsa-angsa,
is diwènèhi sakilan, dadak
ing wekasan mengkéné

kedadéané, nepsoe kang andadèkaké kedoewoenging pikir, awak kang anandang sangsarané."

Sasampoenipoen anggadahi tjipta mekaten, émoet dateng segawon ingkang andjalari kasoegihan, bok menawi saged amitoeloengi. Ladjeng grajah-grajah amadosi penitikan ngantos dangoe boten pinanggih, woesana émoet jèn penitikan waoe kantoen ing gria, wonten sangandaping bantal. Tjiptanipoen:

„Sawoesé keprijé, sa-iki moenggoeh tinemoené ingakal? Mengkéné wong kang lagi anandang kasangsaran, sapolah-tingkah kedadéané moeng apes, oepamané wong lagi ginandjar lara banget, dikèhi tamba kang pantjèn doedoe mestiné ora bakal marasaké, malah tambah banget larané, pantjèn awak lagi apes, ora kekoerangan merganing kasangsaran."

Namoeng teksih begdja, déné predjoerit waoe sadèrèngipoen nandang kasangsaran asring kekempalan toewin mirengaken pitoeahipoen para sepoeh-sepoeh, sarta sampoen manah-manah badé anglampahi agami.

Ing salebetipoen nandang kasangsaran wonten salebeting pakoendjaran, wontenipoen namoeng analangsa sarta émoet piwoelanging goeroenipoen, jèn begdja tjilaka poenika sampoen pinesti déning Allah.

Sadèrèngipoen lahir wonten ngalam donja, begdja tjilaka satoenggil-toenggiling machloek sampoen pinestèkaken, mila wonten bebasan: „Dihin pinesti anjar pinanggih."

Sasampoening anggadahi pemanggih mekaten, manahipoen keraos malih padang. Tjiptanipoen: „Apa ta perloené akoe mikir kesoesahan, krana pepestèning manoesa, begdja lan tjilaka woes tinemtokaké lan

PERPUSTAKAAN NASIONAL

woes ana pesṭinira,
gandjaran sawidji-widji,
boengah soesah tan bisa soeminggah paḍa.

13. Sadoeroengé lahir sira,
nèng alam donja sajekti,
sakèh kang bakal doemadya,
kang paḍa sira lakoni,
apan ta woes tinoelis,
ia anèng lohkil makpoel,
ingkang tan kena oah,
merga kaoela poeniki,
moeng sadarma atas kersaning Hjang Soeksma.

14. Kabèh penggawé droehaka,
tanapi ingkang oetami,
sedaja tan ana lepat,
netepi djandji roemijin,
tan liwat prajogining,
lelakon pasrah Hjang Agoeng,
naming moeggoeh manoeswa,
mokal jèn bisa meroehi,
marang tekdirira kang bakal toemiba.

15. Pamrihé soepaja sira,
darbèni tékad lan boedi,
ihtiar sakadarira,
dèn-wenangken angoelari,
bisané nampik milih,
toetoega ingkang kinajoen,
kang pantes lawan madjad,
kang ala miwah kang betjik,
sampoernané gonira samja ihtiar.

16. Bab kaping
manoeswa
tan kena an
adigang adi
koemeṭak la
ngina-ina sa
ngendelken
mjang dradj
wit weroeha

17. Kabèh iki k
anḍap loeho
papa soedra
kang loewih
panganggepi
sawidji tan
déné kang i
poendjoel m
ia ikoe soetj

18. Mangsoeli te
kang woes
sanadyan ka
tan kena soe
tan kena lan
kasikoe lamo
mring pando
kadya kang
ana Radja n

19. Kinira tan da
tan wroeh jè
moeng roema

PERPUSTAKAAN NASIONAL

tetilarané tiang sepoeh koela, nadyan doemoegining pedjah sampoen ngantos pisah lan koela, anggep koela kekempalan lan ingkang anilari."

Djoeroe rangsoem waoe saking kepénginipoen ḍateng sesoepé ingkang baḍé kanggé épahan, paneḍanipoen predjoerit waoe dipoen-sagahi. Sareng ḍawah giliripoen boten djagi, djoeroe rangsoem mrelokaken ḍateng grianipoen predjoerit waoe amenḍetaken penitikanipoen. Doemoegi giliranipoen djagi rangsoem malih, penitikan kabekta dipoen-soekakaken, djoeroe rangsoem nampi épahanipoen.

Sasampoening nampi penitikan, predjoerit waoe manahipoen tambah bingar, bok menawi segawon sami kénging dipoen-teḍani pitoeloengan.

Sareng sampoen doemoegi dinten ingkang dipoentemtokaken, ḍawahipoen oekoem gantoeng; tiang saking poendi-poendi ḍoesoen sampoen kebak wonten ing aloen-aloen, awit sami mireng pawartos jèn wektoe poenika ḍawahing pangoekoemipoen gantoeng djoeroe tenoeng ingkang baḍé mandoeng sang poetri. Saraḍaḍoe sampoen baris wonten ing aloen-aloen, tamboer dipoen-oengelaken, para priantoen negari ngrikoe sami kempal sedaja, malah kangdjeng Radja oegi rawoeh baḍé mriksani.

Pirantos baḍé gantoengan sampoen ngadeg ing tengah aloen-aloen, legodjo sampoen seḍia wonten sangandaping pegantoengan.

Predjoerit waoe ladjeng dipoen-penḍet saking salebeting pakoendjaran, kaketjèk dipoen-iringaken saraḍaḍoe, sarta dipoen-koeḍoengi lawon peṭak. Doemoeginipoen ing aloen-aloen, ladjeng dipoen-inggahaken ing pegantoengan.

tan galih gaibing Widi,
katon loehoerirèki,
tinampik antoek bebendoe,
kongsi praptaning tiwas,
ikoe koedoe dèn-weroehi,
gampang angèl pikiren lawan waspada.

20. Pitoedoeh dedalanira,
kadi kang kaseboet nginggil,
kabèh lamoen dèn-èstokna,
ing kono nemoe basoeki,
rahajoe soeka singgih,
katekan kadjaté kaboel,
pepiṇdané tan koerang,
mèt warahirèng sesami,
pangèsṭiné ing tékad adja sembrana.

II. Tjariosipoen Béntjok, Walang saha Pétak.

Wonten Béntjok, Walang saha Pétak baḍé andamel sajembara, ngaben inggil-inggilan tjolot.

Sedaja para mitra kawanoehanipoen sami ka-oendang dipoen-poerih njeksèni, seklangkoeng raménipoen ing aloen-aloen, malah kangdjeng Radjanipoen oegi angrawoehi.

Pangandikanipoen kangdjeng Radja: „Sing sapa bisa mentjolot ḍoewoer ḍéwé bakal dak-gandjar poetra poetrikoe, sebab koerang oetamané jèn wong ngadoe kasektèn ora ana gandjarané kang timbang karo sektiné."

Sasampoening
sajembara saha i
roemijin ing teng
Sanget andam
ningali, awit sak
tjemeng amengki
bagoes, badan a
papang, goeajanip
awit sok anjoko
andadosaken keti
Sareng wiwit lo
méngo ngiwa ner
ingkang sami ani
Sasampoenipoe
Ingkang sami ani
goesanipoen, pen
dedegipoen pidek
polah-tingkah.
Pengakenipoen
warganipoen sam
djènan ing sesa
ingrikoe, dipoen-
paroempoetan, la
gria; ingkang dip
ageng, ketingalipo
gria nganggé dipo
Walang wiwit
moeni, amesṭi ora
djan ana tjenggèr
mangap tjangkemé
Ladjeng ambag
poen: „Paḍa slam

PERPUSTAKAAN NASIONAL

han, ladjeng para saraḍaḍoe ingkang sami baris, palihan ingkang pedjah, ingkang gesang sami loemadjeng.

Kangdjeng Radja bengok-bengok moenḍoet toeloeng, ananging ladjeng dipoen-toebroek déning segawon ingkang ageng piambak, dipoen-kroeboet segawon tiga, dipoen-soewèk-soewèk ngantos adjoer moemoer, doemoegi sédanipoen.

Para ingkang ningali sami loemadjeng arebat gesang, kaṭah ingkang sami nanḍang tjilaka, wonten ingkang kesanḍoeng, wonten ingkang ḍawah kedjloengoep, sami kidak déning kantjanipoen piambak.

Déné priantoen pengagenging negari ngrikoe, sanèsipoen kangdjeng Radja ingkang sampoen séda, inggih poenika ingkang minangka pepatihipoen, ladjeng séba kalian nangis sarta soedjoed ḍateng predjoerit waoe, sedya baḍé teloek saha ngatoeraken negari, toewin anggaḍahi penjoewoen, soepados segawon waoe kèndela pengamoekipoen, awit menawi dipoen-oedja, negari amesṭi dados soewoeng.

Predjoerit waoe ladjeng ngadeg, segawon kapoerih kèndel pengamoekipoen, wektoe poenika oegi segawon njiloeman ladjeng moesna.

Pepatihipoen negari waoe ènggal angempalaken para priantoen ageng alit ing negari ngrikoe, soepados sami kempal ing keraton.

Poenapa malih para abdi alit-alit, toewin gamelan, kinempalaken ing aloen-aloen, awit baḍé 'ndjoemenengaken Radja.

Sasampoening rampoeng pengatoeripoen ing aloen-aloen toewin ing keraton, predjoerit waoe dipoen-djoemenengaken Radja ing negari ngrikoe, sarta dipoen-ḍaoepaken kalian sang poetri.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

Wangsoelanipoen: „Pengèstoenipoen kakang, wiloedjeng."

Ladjeng sami ngadeg djèdjèr ngaben kebagoesan; kalih-kalihipoen roemaos pantes jèn anggaḍahana djoḍo poetri Radja.

Boten antawis dangoe anggènipoen djèdjèr ngaben kebagoesan, Béntjok ḍateng loemebet ing kalangan, lampah saha tingkahipoen apesadja, boten kados Walang saha Pétak, awit sampoen roemaos jèn sarwa awon; badanipoen pandjang, soekoe pating tjrongat saha tjangkemipoen wiar. Tjiptanipoen:

„Akoe roemasa ora bisa menang jèn mèloea ngetoni sajembara iki. Pétak amesṭi ḍoewoer tjoloté, apa manèh Walang, merga andoewèni soewiwi. Akoe iki moeng kanggo genep-geneping kalangan baé."

Wonten ing kalangan ngrikoe. Béntjok dipoentjelaki déning segawon sarta dipoen-amboes-amboes, witjantenipoen: „Iki Béntjok doedoe sembarangan Béntjok, amesṭi ṭrah-toeroen Ratoening Béntjok, ora kena disoeawa."

Kedjawi poenika wonten malih abdinipoen sang Nata angalem ḍateng Béntjok, witjantenipoen: „Béntjok andoewèni kasektèn. Oepama lagi ngoejoeh, mangka oejoeh maoe njiprat marang menoesa oetawa marang sato kéwan liané, senadjan kenaha awaké, kang ketjipratan maoe, amesṭi bandjoer lara mata, ambrèbès metoe bloboké, kang ikoe pangirakoe amesṭi ora ana kang andoewèni kasektèn kaja ḍèwèké."

Ananging Béntjok boten marem déning pengalembana waoe, awit roemaos jèn badanipoen hina.

Kangdjeng Radja ladjeng angandika: „Akoe ora soesah omong apa-apa, keprijé kedadéané ing mengko baé."

PERPUSTAKAAN NASIONAL

mring samoebarang pakarti,
jèn mèstoea jektyantoek rahmating Allah.

3. Jèka kang mangka oepaja,
pamantjad marang kedadin,
sing sapa soemedya soeka,
wirja sembada kinapti,
koedoe betah nglakoni,
nandang prihatin roemoehoen,
jèn ketaman doehkita,
moeah sagoenging sak-serik,
adja pisan angresoela djroning tjipta.

4. Tarlèn moeng dèn soekoer éklas,
ring kang koeasa sekalir,
jèkoe kang moerba ing sira,
nalangsaha lahir batin,
awit sekabèh iki,
woes ana pepantjènipoen,
tartamtoe dèn-apoera,
rahardja sawoeri-woeri,
jèn angesah malah tansah nemoe soesah.

5. Déné ta kelamoen sira,
dahat kepéntjoet antoek sih,
kanoegrahan lan deradjat,
paitan lakoe nastiti,
sregep sebarang kardi,
lawan kelakoean djoedjoer,
liré djoedjoer mengkana,
soemarambah anoragi,
kaja ta mring bendara mjang goeroenira.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

Sareng wiwit angadani njakot, kénging dipoentjablèk ngantos metjoṭot medal oesoesipoen.

Déné Walang ladjeng loemebet ing groemboelan roempoet, baḍé nepakoeri kados poendi bab lelampahanipoen ing alam donja. Tjiptanipoen:

„Perloe banget akoe andoewèni awak kang loewih geḍé sarta lemoe, soepajané jèn akoe metoni manèh ana ing kalangan, sekabèhé wong bisa tjeṭa deleng awakkoe, senadjan akoe mentjolota sapira ḍoewoeré amesṭi bisa katon dineleng saka ingisor."

Ladjeng piambakipoen wiwit moengel, soeantenipoen andamel masgoel para tiang ingkang sami langkoeng, awit andamel kagèt.

Tjariosipoen dongèng inginggil poenika dados boekti, tiang ingkang pinter sok amanggih kabegdjan ing alam donja.

PERPUSTAKAAN NASIONAL

kelawan kang dagang nenggih,
amoeng kaot saṭiṭik,
kabèh tetanèn poenikoe,
koedoe tanḍang priangga,
adoes kringet saba sabin,
adja wedi kangèlan ja lakonana.

10. Mjang gloeproeting badanira,
goepak baleṭoking siti,
goepak enḍoet rahabana,
ḍokoh panḍakoening kardi,
jèn bisa kang kadyèki,
toeloesing manah tewadjoeh,
liré tindak rahardja,
anjimpang rèhing pra djoeti,
soemawana jèn bangkit pangolahira.

11. Sajekti kèh wetoenira,
sedaja tanem tetanin,
tan toena kangèlanira,
tikel panjaoeré pesṭi,
ikoe woes dadi wadjib,
moelané sira dèn sengkoed,
ing kono bakal ana,
kamoerahaning Hjang Widi,
ingkang dadya lantaran kemoeljanira.

12. Ana malih djarwanira,
tjarita kang kaping kalih,
woes kotjap anèng bebasan,
ḍingin pinasṭi anenggih,
lawan anjar pinanggih,
tegesé sakabèh mahloek,

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

PERPUSTAKAAN NASIONAL

16. Bab kaping teloe winarna,
manoeswa dipoen-waleri,
tan kena ambek digoena,
adigang adigoeng liring,
koemeṭak lan koemaki,
ngina-ina samèng mahloek,
ngendelken kapinteran,
mjang dradjat loehoerirèki,
wit weroeha moenggoeh ing Allah tangala.

17. Kabèh iki kang goemelar,
anḍap loehoer soegih miskin,
papa soedra lan wirjawan,
kang loewih pinter mjang niṣṭip,
panganggeping Hjang Widi,
sawidji tan ana poendjoel,
déné kang ingaranan,
poendjoel mring Hjang maha Tinggi,
ia ikoe soetjining manah kang éklas.

18. Mangsoeli tekdir manoeswa,
kang woes tan kenèng goemingsir,
sanadyan kang para Radja,
tan kena soeminggah malih,
tan kena lamoen kibir,
kasikoe lamoen tekaboer,
mring pandoeming Pangéran,
kadya kang woes kotjap ngarsi,
ana Radja nampik doewé mantoe koempra.

19. Kinira tan dadi baja,
tan wroeh jèn oewis pineṣṭi,
moeng roemangsa kalingseman,

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

Sasampoening kempal sedaja ingkang badé ngedali sajembara saha ingkang sami aningali, Pétak loemebet roemijin ing tengah kalangan.

Sanget andamel éramipoen para ingkang sami ningali, awit saking loetjoenipoen, penganggé sarwa tjemeng amengkilap, roepinipoen goemagah pantjèn bagoes, badan alit ametekel, iket-iketanipoen anjer-papang, goeajanipoen abrit kados rahipoen menoesa, awit sok anjokoti dateng tiang, poenika ingkang andadosaken ketingal badanipoen kijeng.

Sareng wiwit loemebet ing kalangan, ladjeng ménga-méngo ngiwa nengen, soeka wiloedjeng dateng para ingkang sami aningali.

Sasampoenipoen Walang ladjeng gentos loemebet. Ingkang sami aningali sami tjingak éram saking keba-goesanipoen, penganggé sarwa idjem, badan saha dedegipoen pideksa, sadjak kèndel boten kekatahen polah-tingkah.

Pengakenipoen asal saking negari Mesir kadang warganipoen sami manggih kamoektèn sarta inga-djènan ing sesami. Déné beboekanipoen wonten ingrikoe, dipoen-toebroek laré angèn wonten ing paroempoetan, ladjeng ka-ingah dipoen-damelaken gria; ingkang dipoen-damel gria waoe roepi kartoe ageng, ketingalipoen andemenakaken, awit gedèging gria nganggé dipoen-pasangi sekar-sekaran.

Walang wiwit asesoembar: „Jèn akoe wis wiwit moeni, amesti ora ana kang wani angembari, sena-djan ana tjenggèrèt soewidak masa anaha kang wani mangap tjangkemé, tartamtoe pada ambisoe kabèh."

Ladjeng ambagèkaken dateng Pétak, witjanteni-poen: „Pada slamet satekamoe Tak?"

Sasampoenipoen ka-atoer panggènanipoen sajembara, Pétak wiwit angroemijini mentjolot, inggil sanget tjolotipoen, ngantos boten ketingal déning para ingkang sami ningali.

Ladjeng Walang wiwit iber, tjolotipoen andawahi kangdjeng Radja, andadosaken doekanipoen sang Nata, déné boten anggadahi tata krama sarta boten angadjèni.

Béntjok amanah-manah, tjiptanipoen: „Jèn akoe mentjolot, masa anaha kang bisa njoesoeli tjolotkoe. Ing mangka banget gonkoe karep marang sang poetri. Loewih betjik akoe mentjolot marang pangkoné sang poetri baé, bakal djodokoe, doedoe ia olèh-olèh njekel ia wis begdja, toer sang poetri wis tjedak, dèrèk lenggah karo sang Nata."

Sasampoenipoen njipta mekaten, Béntjok ladjeng mentjolot, andjlog dateng pangkonipoen sang poetri.

Sang Nata ladjeng angandika: „Béntjok kang andoewèni begdja, menang goné ngetoni sajembara, ia ikoe kang bakal dadi djodoné sang poetri."

Pétak ladjeng awitjanten: „Poenapa sababipoen déné Béntjok ingkang dipoen-mimpangaken, ing mangka koela ingkang mentjolot inggil piambak?"

Ananging senadjan kataha atoeripoen, sampoen boten dipoen-paèloe, awit saking inggilipoen mentjolot ngantos boten ketingal, sang Nata oetawi sanès-sanèsipoen boten saged njoemerepi, malah sami anginten jèn boten èstoe ngedali sajembara waoe.

Sang poetri ladjeng dipoen-daoepaken kalian Béntjok. Déné Pétak ladjeng wangsoel, badé anjokoti malih dateng menoesa.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

nging dipoen-
ipoen.
g groemboelan
ndi bab lelam-
en:
ak kang loewih
metoni manèh
a tjeṭa deleng
pira ḍoewoeré
or."
gel, soeanteni-
ingkang sami

a dados boekti,
kabegdjan ing

Isinipoen:

I. Peniṭikan . . . . . katja. 5.
II. Tjariosipoen Béntjok, Walang saha Pètak . . . . . „ 42.

PERPUSTAKAAN NASIONAL

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

R 87.30 f 2L

Pe

QPCA